

FENOMÉN MIGRACE V MINULOSTI

Historie migrace v 19. a 20. století

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Ekonomická migrace 19. století

Uprchlíci před nacismem – 30. léta 20. století

EUROPEAN CROSS ROADS

Migrace a kolonizace

Podrobněji Studijní
opora, s. 34

Ekonomická imigrace na přelomu 19. a 20. století

- Ve starších obdobích byla migrace typicky spojena s osidlováním dosud neobydlených oblastí či s kolonizací zámořských území.
- Cílovou zemí ekonomické migrace v 19. století se staly USA.
- V důsledku přetrvávajících potíží převzala na začátku 90. let 19. století péči o imigranty federální vláda.
- Podrobněji Studijní opora, s. 35-36.

Migrační trendy po I. světové válce

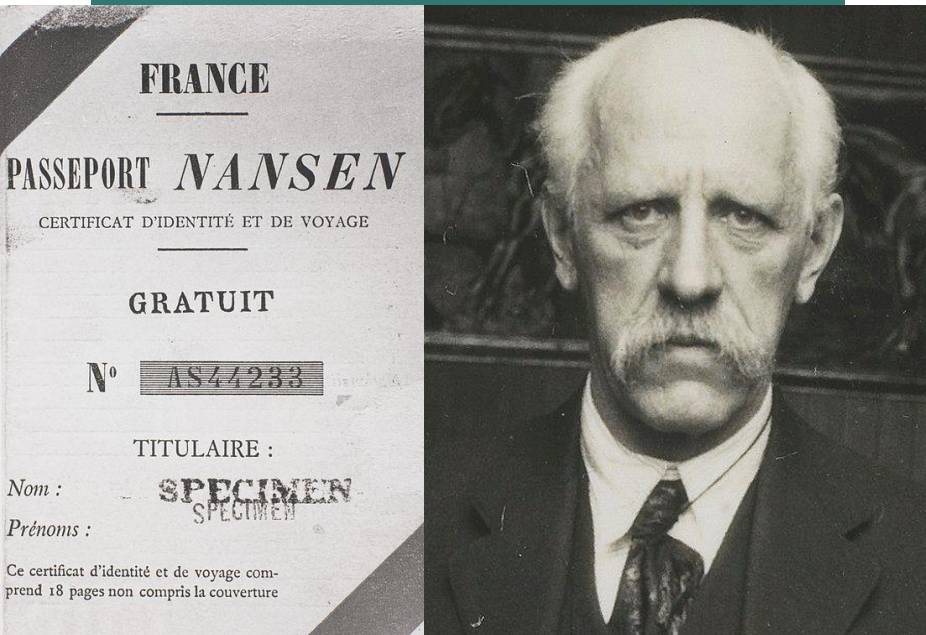
- Některé poválečné migrace lze označit jako etnické čistky, které měly podobu vzájemné výměny obyvatelstva a byly založeny na mezinárodních dohodách.
- V přístupu k migrantům v meziválečném období se postupně začaly prosazovat restriktivní tendence. Např. v USA byl po roce 1918 zaveden systém přistěhovaleckých kvót pro jednotlivé země

První moderní definice uprchlíků

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- V roce 1926 bylo ratifikováno *Ujednání týkající se vydávání průkazů totožnosti arménským a ruským uprchlíkům.*
- Zde první moderní definice politických uprchlíků jako **osob ruského, resp. arménského původu, které nepožívají ochrany Sovětského svazu, resp. Turecka, a nezískali jinou státní příslušnost.**

Uprchlíci z Německa a Rakouska

- Další uprchlickou vlnu přinesl nástup nacismu v Německu v roce 1933
- Do roku 1938 odešlo do exilu 150 000 německých Židů z celkového počtu půl milionu, který zde žil v době nástupu nacismu

K uprchlíkům a azylové politice v meziválečném období podrobněji viz Studijní opora, s. 36-39.

Migrace a II. světová válka

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Začátek první migrační etapy po II. světové válce byl spojen s předchozí politikou etnických čistek a genocid.
- **Nově se prosazoval transfer obyvatelstva jako jednostranného nuceného vysídlení.**
- **Cílem rozsáhlých přesunů obyvatelstva, bylo vytvořit homogenní národní státy.**
- V prvních poválečných desetiletích migraci v západní Evropě ovlivnila také postupující dekolonizace.

Změna přístupu k uprchlíkům na mezinárodní úrovni

V roce 1951 byla přijata nová mezinárodní definice uprchlíků (**Úmluva o právním postavení uprchlíků**).

V roce 1967 byly přijaty doplňující **Protokoly o právním postavení uprchlíků**, které rušily původní časové a teritoriální omezení uprchlictví.

V roce 1950 byl zřízen **Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR)**.

Pracovní imigrace do západní Evropy

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Další fáze první etapy přistěhovalectví v západní Evropě charakterizuje podpora pracovní migrace.
- Přistěhovalci z Turecka, ze severní Afriky i z jižní Evropy nahrazovali chybějící pracovní síly v dělnických profesích.
- Zahraniční pracovníci byli přijímáni jako „gastarbeiteri“ („hostující dělníci“) a jejich pobyt v zemi měl být pouze dočasný-

Dopady hospodářské krize

- V důsledku nástupu nové hospodářské krize v západních zemích v 70. letech začala být omezována dosavadní otevřenost vůči pracovní imigraci
- I v souvislosti s měnící se hospodářskou situací se měnila také struktura imigrantů – novým rysem větší počet rodin.

Migrační vývoj po roce 1989

Novou etapu charakterizuje **rozšíření počtu přijímajících zemí a výraznější podíl uprchlíků i nelegálních emigrantů.**

V cílové státy imigrace se od 90. let postupně začaly měnit tradiční vystěhovalecké státy (Španělsko, Řecko), i země bývalého východního bloku.

Války na Balkáně, v Čečensku či v Iráku byly příčinou prudkého nárůstu uprchlíků.

K migračnímu vývoji po II. světové válce podrobněji viz Studijní opora, s. 42-44.

Shrnutí

- Nový charakter získala migrace v 19. století po nástupu modernizace, která zahrnovala populační růst, industrializaci.
- Po I. světové válce se v reakci na konkrétní uprchlické vlny stala **azylová politika předmětem mezinárodního práva**. Přijímání uprchlíků z Německa naráželo na **růst restriktivních tendencí** v migrační politice.
- V souvislosti s nuceným přesídlováním obyvatelstva po II. válce došlo ke změnám v mezinárodní politice vůči uprchlíkům. Byla přijata **Úmluva o právním postavení uprchlíků**.
- Migrační vývoj **v 60. letech** charakterizovala **poptávka pro pracovních silách** ze zahraničí.
- **v 70. a 80. letech** byla charakterizována **dopady hospodářské krize** a omezováním pracovní migrace.
- **Od konce 80. let** začali imigranti mířit i do tradičně vystěhovaleckých evropských zemí a **zvýšil se počet žadatelů o azyl**.